

MUKTZE MACHMAT GUFO מוקצה מחמת גופו

שברי כלים Broken Utensils

Talmud Bavli Shabbat 124b

Mishna: All utensils that may be moved on Shabbat. (If they break) their shards may be moved too. This is provided that they are usable for some activity. For example, a broken bowl to cover the mouth of a barrel; a broken glass to cover the mouth of a small oven. Rabbi Yehuda says they must be usable for a similar activity to their original use. For example, a broken bowl to drip frozen things into it; a broken glass to put oil in it.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קכד:
 משנה. כל הכלים הניטלין בשבת - שבריהן ניטלין עמהן, ובלבד שיהו עושין מעין מלאכה. שברי עריבה - לכסות בהן את פי החבית, שברי זכוכית - לכסות בהן את פי הפך. רבי יהודה אומר: בלבד שיהו עושין מעין מלאכתן; שברי עריבה - לצוק לתוכן מקפה, ושל זכוכית - לצוק לתוכן שמן.

Shulchan Aruch OC 308; 6

All utensils which break, even if they break on Shabbat, are permitted to be moved, provided they are useful for some activity. For example, a broken bowl to cover the mouth of a barrel; a broken glass to cover the mouth of a small oven. But if they are not usable at all they may not be moved. [Rama: If they break in a place where they could cause damage, for example if a glass breaks on the table or in a place where people walk, it is permitted to move the shards so that nobody is injured by them.]

שולחן ערוך אורח חיים סימן שח סעיף ו
 כל הכלים שנשברו, אפי' בשבת, מותר לטלטל שבריהם ובלבד שיהיו ראויים לשום מלאכה כגון שברי עריבה לכסות בה החבית ושברי זכוכית לכסות בה פי הפך; אבל אם אינם ראויים לשום מלאכה, לא. הגה: ואם נשברו במקום שיכולים להזיק, כגון זכוכית שנשברה על השלחן או במקום שהולכין, מותר לטלטל השברים כדי לפנותן שלא יזקו בהם.

Shulchan Aruch OC 308; 7

A shard of pottery that has broken during the week, and is usable to cover another container with, is permitted to move, even in a place where there are no containers to cover. However, if it has been thrown into the rubbish before Shabbat, it is forbidden to move it, since it is no longer considered a utensil. [Rama: Even if it is usable for a poor persons, since the owner has thrown it out it is muktze. This is even if the owner is rich, since something which is muktze for rich people is also muktze for poor people.]

שולחן ערוך אורח חיים סימן שח סעיף ז
 חתיכת חרס שנשברה בחול מכלי וראויה לכסות בה כלי, מותר לטלטלה אפי' במקום שאין כלים מצויים שם לכסותם בה; ואם זרקתה לאשפה מבע"ל, אסור לטלטלה כיון שבטלה מהיות עוד כלי. הגה: ואפילו חזי לעני הואיל והקצוהו הבעלים שלו אע"פ שהם עשירים, דמוקצה לעשיר הוי מוקצה לעני.

you can find more shabbat source sheets from Rabbi Sedley on the web: www.rabbisedley.com

Mishna Brura 308; 51

If they were thrown into the rubbish - since it is no longer considered a utensil. However a whole container, even if it was thrown into the rubbish, it is permissible to move it, since the intention of the one who threw it out is subsidiary to the intention of everyone else.

משנה ברורה סימן שח ס"ק נא
ואם זרקו לאשפה - דבטלה מהיות עוד כלי.
ובמחצלת שלמה אפילו זרקו לאשפה מותר דבטלה
דעתו אצל כל אדם:

Shulchan Aruch OC 308; 8

All utensils which may be moved on Shabbat, their doors which break off them may also be moved, regardless of whether they broke during the week or on Shabbat.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שח סעיף ח
כל הכלים הנטלים בשבת, דלתותיהן שנתפרקו מהם
נטלים בין נתפרקו בחול בין נתפרקו בשבת.

Mishna Brura 308; 35

Regardless of whether they broke during the week... - In other words, not only if they broke on Shabbat, since they were usable when Shabbat began (because they were connected to their utensil), but even if they broke during the week they may be moved. This is because they are still considered utensils. This is provided that they can be reattached to the utensil. Therefore

משנה ברורה סימן שח ס"ק לה
בין נתפרקו בחול - פי' ולא מבעיא נתפרקו בשבת
דמותר דמוכנין הן ע"ג אביהן כי עייל שבתא אלא
אפילו בחול מותר משום דאכתי כלי הוא שראוי
להתחבר עם הכלי וע"כ מותר לטלטלן אפילו מחמה
לצל אפילו כשאין ראוי למלאכה אחרת כלל וכ"ז
בדלתות הכלי דככסיו כלי חשובין אבל בדלתות
הבית או החלונות אע"פ שראויין לאיזה תשמיש וככלי
חשובין מ"מ כיון שלא הוכנו לכך אסורים בטלטול
דסתמן עומדין להתחבר עם הבית ולכן אסור בין
נתפרקו בחול ובין בשבת.

they may be moved even from the sun to the shade (for their own protection), and even if they are not usable for any other activity. This only applies to doors of utensils, which are considered like utensils. However doors of the house, or windows, even if they do have another use, and are considered utensils, they may not be moved on Shabbat, since they were not prepared (set aside) before Shabbat began. It is forbidden to move them, since they are set aside for reattaching to the building, and therefore they are muktze regardless of when they broke.

Shmirat Shabbat K'Hilchata 20; 42

Furniture, or any other utensil, from which part came out or broke: if it can be fixed easily it is forbidden to move it, even if it is still usable, lest one come to fix it. But it is permitted to move it to one side if someone is likely do get hurt from it. If the furniture or utensil is broken and it is not possible to fix it, or the broken piece is lost - it is permitted to move it.

שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיף מב
רהיט, או כל כלי אחר, שנשמט חלק ממנו או
שנשבר, והוא ניתן לתיקון בנקל, אסור לטלטלו, אף
אם הוא עוד ראוי לשימוש, גזירה שמא יבוא לתקנו.
אבל מותר לסלקו הצדה, אם אמנם הוא עלול להזיק
את גוף האדם. נשבר הרהיט או הכלי, ואי אפשר
לתקנו בנקל, או שאבד החלק שנשמט ממנו -
מותר לטלטלו.

you can find more shabbat source sheets from Rabbi Sedley on the
web: www.rabbisedley.com

גרף של רעי - Repulsive items

Shulchan Aruch OC 308; 34

Anything which is disgusting, like excrement, vomit or urine, whether of a person or a chicken or any other animal, is permitted to be removed if it is in a place where people are living. They may be removed to the rubbish or the

bathroom, even without using another container. If it is a place where nobody lives, it is forbidden to remove them. If one is afraid that a child will become dirty from it, it is permitted to place an upside-down container over it.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שח סעיף לד
 כל דבר מטונף, כגון: רעי וקיא וצואה, בין של אדם בין של תרנגולים וכיוצא בהם, אם היו בחצר שיושבים בה, מותר להוציאם לאשפה או לבית הכסא, ואפי' בלא כלי; ואם היו בחצר שאינו דר שם, אסור להוציאם. ואם ירא מפני התינוק שלא יתלכלך בה, מותר לכפות עליה כלי.

Mishna Brura 308; 130

The Talmud discusses a dead mouse, that it may be removed with one's hands because it is considered repulsive (*graf shel re'i*)

משנה ברורה סימן שח ס"ק קל
 בגמרא איתא דעכבר מת הנמצא מותר להוציאו בידים מטעם גרף של רעי:

Shmirat Shabbat K'Hilchata 22; 42

Anything which is disgusting, which repulses people, e.g. faeces, rubbish, bones - even those that are not edible for animals, a dead mouse or cat, or anything which is filthy; if it is in a place which bothers people, or even if it is in the street where people pass by, or where the bad smell reaches someone nearby, even though it is *muktze*, it is permitted to remove it, even by hand, to the rubbish bin, or toilet. This is what *chazal* called '*graf shel re'i*'.

שמירת שבת כהלכתה פרק כב סעיף מב
 דבר מאוס המעורר גועל, כגון צואה, פסולת ועצמות - גם אלו שאינן ראויות למאכל בהמה, עכבר או חתול מת, או כל דבר מטונף הנמצא בשבת במקום שבו הוא מפריע את האדם, ואפילו ברחוב שבני אדם עוברים, או שמגיע ממנו ריח רע לאדם הנמצא בסביבה, אף-על-פי שמוקצה הוא, מותר לפנותו, אפילו בידו, לאשפה, או לבית הכסא. והוא הנקרא בפי חז"ל 'גרף של רעי'.

Shulchan Aruch 308; 36

One may not make a *graf shel re'i* intentionally. For example to bring something that will become

disgusting in order to remove it when that happens. However, if someone did make a *graf shel re'i* it may still be removed.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שח סעיף לו
 אין עושים גרף של רעי לכתחלה, דהיינו להביא דבר שעתידי לימאס כדי להוציאו לכשימאס; ואם עבר ועשאו, מותר להוציאו.

Shulchan Chaim 310; 1

The wood which is used to hang fish, even though it is disgusting, it is permitted to remove it, since when something is disgusting (*machmat mi'us*) we hold like Rabbi Shimon that it is permitted.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שי סעיף א
 עץ שתולין בו דגים, אע"פ שהוא מאוס, מותר לטלטלו דק"ל במוקצה מחמת מיאוס כרבי שמעון, דשרי.

you can find more shabbat source sheets from Rabbi Sedley on the web: www.rabbisedley.com

בעלי חיים בשבת - Animals on Shabbat

Shulchan Aruch 308; 39

It is forbidden to move any animal or bird. Nevertheless it is permitted to place an upside-down container before chicks so that they will climb up it (into their cage). While they are on the container it is forbidden to move it.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שח סעיף לט
 אסור לטלטל בהמה, חיה ועוף; ואעפ"י כן מותר לכפות את הסל לפני האפרוחים, כדי שיעלו וירדו בו, ובעודם עליו, אסור לטלטלו.

Shulchan Aruch 308; 40

Any animal or bird may be led in a courtyard, by holding its neck or side and directing it, if the animal requires this. Provided the person doesn't lift the animal up, since it is muktze.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שח: מ
 כל בהמה חיה ועוף מדדים אותם בחצר, דהיינו שאוחז בצוארן ובצדדים ומוליך, אם צריכין הבע"ח לכך, ובלבד שלא יגביהם בענין שיעקרו רגליהם מן הארץ, דמוקצין הם ואסור לטלטלו.

Mishna Brura 308; 151

If the animal requires this - Because of tzar ba'alei chaim (causing pain to animals).

משנה ברורה סימן שח ס"ק קנא
 אם צריכין וכו' - ומשום צער בע"ח

Shmirat Shabbat K'Hilchata 27; 8

An animal which requires a leash around its neck for protection may be taken for a walk in the public domain with this leash. This is provided that the end of the leash does not extend for a *tefach* or more from the hand of the walker, and also that the leash does not come within a *tefach* of the ground.

שמירת שבת כהלכתה פרק כז סעיף ח
 בהמה שלשם שמירתה יש לקשור חבל סביב צווארה, מותר להוליכה ברשות הרבים בחבל זה, ובלבד שקצוהו לא יבלוט טפח אחד או יותר מתחת יד המוליך אותה, וגם יקפיד שחלק החבל שבו הוא מוליך את הבהמה, לא יתקרב כדי טפח אחד סמוך לארץ.

Shmirat Shabbat K'Hilchata 27; 29

If one of the fish in the aquarium dies on Shabbat, it is permitted to remove it, in order to prevent the death of the other fish, if this will cause a great loss, and there is no prohibition of *breira* (separation).

שמירת שבת כהלכתה פרק כז סעיף כט
 מת אחד הדגים שבאקווריון, מותר להסירו, כדי למנוע מיתת הדגים האחרים, אם יש בכך משום הפסד גדול, ואין בזה משום איסור ברירה.

Shmirat Shabbat K'Hilchata 27; 28

If a fish jumps out of the aquarium on Shabbat, if there is a chance that it will live if returned to the water, is permitted to be returned to the water because of *tzar ba'alei chaim*. Some opinions forbid this.

שמירת שבת כהלכתה פרק כז סעיף כח
 גד שקפץ מן המים בשבת, אם יש מקום להניח שימשיך לחיות לכשיחזירוהו מותר להחזירו לתוך המים, ומשום צער בעלי חיים. ויש אוסרים.

you can find more shabbat source sheets from Rabbi Sedley on the web: www.rabbisedley.com